

DM's politik for platformøkonomi

Indledning

Platformøkonomien rummer mange spændende muligheder, men uden nye rammer for denne 'økonomi' vil den ikke kunne levere de fordele, vilkår og den tryghed, der er nødvendige for, at vi i Danmark kan bevare et ordentligt arbejdsmarked.

Formål og udbytte

DM arbejder strategisk med forandringerne på det akademiske arbejdsmarked. Formålet med nærværende DM-politik for platformøkonomi er derfor at sætte nogle mål for, hvordan platformøkonomien kan reguleres til fordel for arbejdstagerne og et ordentligt arbejdsmarked.

Baggrund:

Arbejdsmarkedet i Danmark og på globalt plan udvikles og udfordres i dag af nye digitale forretnings- og virksomhedsmodeller, der frem for fast lønarbejde snarere er baseret på løst tilknyttet (på papiret) selvstændig arbejdskraft via løbende enkeltopgaver m.v. Nybruddet består særligt i, at det via digitale platforme - heraf betegnelsen platformøkonomi - er blevet lettere for opgavestiller/arbejdsgiver/formueforvaltere at udbyde opgaver/kapitalapparat og finde den ønskede arbejdskraft eller kunde. Denne form for arbejde er for nuværende mest fremherskende i servicebranchen, men man kan se, at også akademisk arbejde som eksempelvis oversættelse, programmering og projektledelse udbydes på platforme som enkeltstående opgaver. Der eksisterer allerede i dag mange platformsvirksomheder i Danmark, hvoraf en delmængde har specialiseret sig i at udbyde eller efterspørge arbejdskraft frem for kapital (fx udleje af bil eller bolig).

DMs fire bud på regulering af platformøkonomien

1. Reguleringen af platforme på det danske arbejdsmarked

Platforme skal ikke underminere løn- og arbejdsvilkår på det danske arbejdsmarked. Det må undersøges og evt. juridisk afprøves, om lovgivningens definitioner af bl.a. arbejdstager/lønmodtager og selvstændig virksomhed sikrer borgerne og arbejdsmarkedets parter de tilstrækkelige muligheder for at lade løn- og arbejdsvilkår for alle relevante arbejdstagere omfatte af kollektive aftaler og overenskomster samt lovgivning i relation til arbejdsmarkedet. Dette må sikres, såfremt lovgivningen i dag ikke i tilstrækkelig grad muliggør dette.

2. Arbejdsmiljø-, kvalitets- og sikkerhedskrav

Det skal sikres, at platforme lever op til alm. arbejdsmiljøkrav i det omfang, de kan stilles ansvarlige herfor. Digitale platforme opløser den fysiske ramme omkring arbejdspladsen. Med andre ord vil mange arbejdstagere ikke længere være tilknyttet fysiske arbejdspladser, hvor arbejdsmiljøet kan sikres. Derfor er det centralt, at der kommer en afklaring på, hvornår en platform er ansvarlig for arbejdsmiljøet for arbejdstagerne, og hvordan arbejdsmiljøet alternativt kan sikres. Det er vigtigt, at der sker en håndhævelse af arbejdsmiljøkrav.

Produkter og ydelser udbudt via digitale platforme lever ofte ikke op til de lovmæssige krav til særlig uddannelse, autorisationer eller forsikringer, der må være forbundet med at udføre et givet hverv ud fra kvalitets- eller sikkerhedsmæssige standarder. Her kan der også være tale om særlige krav til udstyr for eksempel ift. miljøpåvirkning. Platformene bør derfor pålægges at sikre, at udbydere af ydelser på platformen i lighed med andre virksomheder lever op til lovmæssige kvalitets- og sikkerhedskrav mv.

3. Gennemsigtighed, kontrol over data og forbrugerrettigheder

Der skal sikres gennemsigtighed i platformøkonomien. Platformsvirksomhederne skal pålægges at indberette omfanget af deres aktivitet i Danmark til de danske myndigheder, herunder hvor mange registrerede danske brugere, der er tilknyttet platformen.

Arbejdstagerne på de forskellige platforme vurderes i stigende omfang efter uigennemsigtige ratingsystemer, som er afgørende for deres indkomstmuligheder. Platformsvirksomhederne skal pålægges at lægge tilstrækkelig med information op om de bagvedliggende mekanismer og algoritmer, der vurderer arbejdstagerne, samt dataindsamlingen fra arbejdstagerne/brugerne. Derudover skal det være muligt som arbejdstager at tage sin rating med sig, når man skifter fra den ene platform til en anden. Mulighederne for at klage over en rating må ligeledes være til stede, så arbejdstagerne/brugerne ikke rammes af vilkårlige afgørelser/kritik, der kan have betydning for fremtidig indtjening.

Platformene, der er 'professionelt mellemlid', har ofte et økonomisk incitament til at skabe flest mulige køb og salg af produkter og ydelser, for eksempel i form af provision og gebyrer mv. Platforme, der er professionelle mellemlid, bør gøres juridisk ansvarlige, når de spiller en *aktiv* rolle og/eller har økonomisk interesse.

Det bør afklares, i hvilke tilfælde der er behov for, at platformene pålægges lovbestemte minimumsgarantier for de produkter og ydelser, de faciliterer salg af. Det bør også være muligt at klage til Forbrugerklagenævnet eller øvrige ankenævne over en anden forbruger eller selve platformen for at sikre fair konkurrence på ordentlige vilkår.

4. Korrekt beskatning og dagpenget

Platformenes forretningsmodel baserer sig på store mængder data om brugerne og på at være clearingcentral for betalinger. Platformene bør derfor underlægges en automatisk indberetningspligt over for SKAT og indkomst-registeret for at sikre korrekt skatteindbetaling fra brugere på platformen, samt at arbejdstagerne kan modtage dagpenge på baggrund af deres arbejde.

Flere platforme – på samme vis som andre multinationale virksomheder – benytter sig af skatteskjul og undgår på den måde at bidrage til fællesskabet. Det kræver en styrket international indsats, for eksempel at man på EU-plan sanktionerer jurisdiktioner, der tilbyder skatteskjul. Der må indføres gennemsigtighed i, hvem der ejer selskaberne, og offentligt tilgængelige regnskaber med 'land for land'-rapporteringer, der viser, hvor indtægterne er skabt. U hensigtsmæssige skattehuller forbundet med transfer pricing, intellektuel ejendomsret og royalties-betaling mv. bør ligeledes lukkes. Dette vil sammen med automatisk udveksling af skatteinformationer mellem landene stoppe transnationale platformsvirksomheders skatteunddragelse.

Der bør samtidigt afsættes flere ressourcer til SKAT for at understøtte tilstrækkelig kapacitet og kompetencer til at sikre korrekt skattebetaling fra de digitale platforme og deres brugere.